

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind reglementarea Abuzului de putere și completarea Legii nr.286/2009 privind codul penal, actualizat cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de doamna deputat PSD Cătănicu Steluța-Gustica împreună cu un grup de parlamentari PSD (Bp.575/2023).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare*, cu un articol nou respectiv art. 297¹, prin care se reglementează o nouă infracțiune, respectiv „*abuzul de putere în contra persoanelor private*”, aceasta fiind definită ca fiind „*Fapta unei persoane care exercită prerogativele de autoritate publică ori prestează un serviciu public care prejudiciază un drept patrimonial sau nepatrimonial sau aduce atingere unui interes personal se pedepsește cu închisoare între 2 și 7 ani și interzicerea unor drepturi (...)*”.

II. Observații

1. Prin introducerea art. 297¹ din *Codul penal*, autorii propun practic o infracțiune care acoperă aceleași situații reglementate în prezent la art. 297 din *Codul penal* - *abuzul în serviciu*.

Arătăm că, *de lege lata*, textul art. 297 din *Codul penal* reunește faptele penale prevăzute în *Codul penal* anterior la art. 246-248 (abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor, abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi și abuzul în serviciu contra intereselor publice)¹.

Prin modalitatea aceasta de reglementare, așa cum s-a arătat, se evită problemele de încadrare juridică ivite în reglementarea anterioară pentru situația în care atitudinea abuzivă aducea atingere atât intereselor publice, cât și celor private, situație în care unele instanțe au reținut un concurs de infracțiuni între abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor și abuzul în serviciu contra intereselor publice.

Astfel, dispoziția incriminatorie a art. 297 reprezintă garanția realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice sau ale altor persoane juridice.

În *Codurile penale* din 1864 și 1936 legiuitorul a incriminat abuzul de putere, abuzul de autoritate și excesul de putere, pentru ca în *Codul penal* din 1968 să se prevadă separate și sub alte denumiri marginale abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor, abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi și abuzul în serviciu contra intereselor publice.

Subiectul activ nemijlocit (autor) al infracțiunii este calificat, respectiv funcționarul public. Participarea este posibilă sub toate formele (coautorat, instigare, complicitate). Coautorul trebuie să aibă calitatea cerută de lege autorului infracțiunii.

În privința coautoratului, apreciem că există coautorat atunci când sunt îndeplinite dispozițiile art. 46 alin. (2) din *Codul penal*, respectiv când toți autorii prezintă calitatea cerută de lege și contribuie nemijlocit, în mod simultan sau succesiv, la comiterea faptei. Pentru instigatori și complici nu este necesară calitatea prevăzută de lege pentru autor.

Astfel, poate fi subiect activ al infracțiunii atât în formă de bază, cât și în cea asimilată:

- funcționarul public astfel cum este definit de articolul 175 alin. (1) din *Codul penal*, anume persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără remunerație, exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești (de exemplu Președintele României, deputații sau senatorii, membrii Guvernului, judecătorii, procurorii și membrii CSM), exercită o funcție de demnitate sau o funcție publică de orice natură (de exemplu, funcționarii publici propriu-ziși sau cei cu statut special,

¹ C. Rotaru, A.-R. Trandafir, V. Cioclei, *Drept penal. Partea specială II. Curs tematic*, ed. a 5-a revizuită și adăugită, Ed.C.H. Beck, București, 2021, p.288 și urm. A se vedea, în același sens, și expunerea de motive a Codului penal, din care reiese că: „infracțiunile de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, contra intereselor publice și prin îngrădirea unor drepturi au fost unificate într-un singur text (art.297), reglementare ce simplifică modul de aplicare a dispozițiilor legale în materie”.

funcționarii publici din cadrul administrației publice centrale sau locale, funcționarii parlamentari, primarii, președinții de consilii locale sau județene, președintele Curții de Conturi, polițiștii etc.), exercită, singură sau împreună cu alte persoane în cadrul unei regii autonome (spre exemplu, Regia Autonomă Monitorul Oficial, Regia Autonomă Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat etc.) al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia (de pildă, guvernatorul Băncii Naționale a României, directorii regiilor autonome), precum și

- persoana asimilată funcționarului public potrivit art. 175 alin. (2) din *Codul penal* (anume persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public), dacă fapta este comisă în exercitarea atribuțiilor de serviciu (de exemplu: notari publici, executor judecătoresc)².

Totodată, pot fi subiecți activi nemijlociți ai infracțiunii de abuz în serviciu în varianta atenuată și funcționarii privați, anume acele persoane care exercită, permanent sau temporar, cu sau fără remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciu unei persoane fizice dintre cele prevăzute la articolul 175 alin. (2) din *Codul penal*, ori în cadrul oricărei persoane juridice. Față de obiectul juridic principal al infracțiunilor de abuz în serviciu și față de domeniul de aplicare a art. 308 din *Codul penal*, funcționarul privat trebuie să se afle în raporturi de serviciu cu persoana prevăzută la art. 175 alin. (2) din *Codul penal* ori persoana juridică³.

Subiectul pasiv al infracțiunii de abuz în serviciu este diferențiat după cum fapta se comite în varianta tip (simplă) ori în varianta de specie. Astfel, la varianta tip [art. 297 alin. (1) din *Codul penal*] subiectiv pasiv poate fi o persoană fizică ori o persoană juridică căreia i se cauzează o pagubă ori i se vatămă drepturile sau interesele legitime. Așa fiind, în cazul acestei variante, subiectul pasiv poate fi necircumstanțiat sau dimpotrivă calificat.

La varianta de specie [art. 297 alin. (2) din *Codul penal*] subiectul pasiv este calificat, respectiv persoana căreia i se îngrădește exercitarea unui drept ori i se creează o situație de inferioritate pe temei de rasă, sex, orientare sexuală, apartenență politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA.

² M. Udriou, *Drept penal. Partea specială*, Ed. C.H. Beck, București 2019, p. 645.

³ *Ibidem*, p. 646.

2. Semnalăm și deficiențele în ceea ce privește redactarea textului de lege, sintagma „*persoană privată*” fiind neclară, generatoare de confuzii, în sistemul nostru de drept, subiectele de drept civil sunt persoanele fizice și persoanele juridice, iar persoanele juridice sunt de drept public sau de drept privat.

De asemenea, în opinia noastră, elementele care sunt prezentate în *Expunerea de motive* ca fiind de noutate sunt acoperite de actuala reglementare, acțiunile sau inacțiunile ce formează elementul material al infracțiunii au o formulare generală, care înglobează încălcarea unei mari varietăți de îndatoriri de serviciu, o reglementare mai amănunțită a elementului material nu ar putea cuprinde într-un text toate comportamentele ce reprezintă o încălcare atribuțiilor de serviciu și ar exista riscul ca anumite fapte comise să nu poată fi încadrate în niciuna din categoriile de comportament vizate de text.

În concluzie, situațiile invocate în *Expunerea de motive* sunt acoperite de actuala reglementare, astfel încât dispozițiile propuse sunt redundante, creând paralelism legislativ⁴.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion-Marcu CIOLACU
PREMIER-MINISTRU

Domnului senator Nicolae - Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului

⁴ Astfel cum este definit în art. 16 privind evitarea paralelismelor din Legea nr. 24/200 privind normele de tehnică legislativă, Art. 16. Evitarea paralelismelor. (1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere. (2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice. (3) Se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementări din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare.